

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Doamnei COTOI ROXANA TEODORA

Director

Școala Gimnazială nr. 1 Românași, județul Sălaj

tel/fax: 0260 624115 e-mail: scoalaromanasi@yahoo.com

AVOCATUL POPORULUI

REGISTRATURĂ GENERALĂ

IEȘIRE Nr. 35873 / 19. DEC. 2023

RECOMANDAREA

Nr. 190 din 19. DEC. 2023

referitoare la respectarea prevederilor art. 49 din Constituție privind protecția copiilor și a tinerilor

În contextul prevederilor art. 49 (protecția copiilor și a tinerilor) din Constituția României, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, în vederea verificării aspectelor apărute în presă, reportajul intitulat ” **Doi copii s-au luat la bătaie la școala din Românași**” (13 octombrie 2023 – salajulliber.ro), în care se relatea: ”*La data de 12 octombrie, polițiștii din cadrul Secției nr. 2 Poliție Rurală Sânmihaiu Almașului au fost sesizați de către părinții unor minori, cu privire la faptul că, în timp ce aceștia se aflau în curtea unei școli din localitatea Românași, în urma unor discuții în contradictoriu, cei doi și-ar fi aplicat reciproc multiple lovituri.*”¹

În vederea soluționării dosarului și a lămurii aspectelor relatate în presă au fost solicitate date de la Școala Gimnazială nr. 1 Românași, județul Sălaj, Inspectoratul de Poliție Județean Sălaj și de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sălaj .

Cadrul legal incident:

- Art. 49 din Constituția României, republicată privind protecția copiilor și a tinerilor.

¹ <https://salajulliber.ro/incredibil-doi-copii-s-au-luat-la-bataie-la-scoala-din-romanasi/>

- Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu accent pe prevederile art. 52 (2), (2¹), (2²), (4)², art. 89 (1),(3)³;
- **Legea nr. 292/2011 a asistenței sociale**, cu modificările și completările ulterioare – ex. art. 40 pct. (2) Serviciile sociale au la bază identificarea și evaluarea nevoilor sociale individuale, familiale sau de grup și elaborarea planurilor de intervenție pentru prevenirea, combaterea și soluționarea situațiilor de dificultate – *art. 66 alin. (5) Principiul interesului superior al copilului va prevala în toate demersurile și deciziile care privesc copiii, întreprinse de stat, precum și de orice persoană fizică sau juridică, publică ori privată.*
- Ordinul nr. 4183/2022 pentru aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, cu accent pe prevederile: art. 39 (6)⁴ art. 68 pct 2 lit.d⁵, art. 163⁶, respectiv prevederea din Contractul educațional, de la pct. IV.1 lit. f și j⁷;
- Legea nr. 198/2023, a învățământului preuniversitar – art. 65 alin. 7⁸;
- Ordinul nr. 4831/2018 privind aprobarea Codului-cadru de etică al personalului didactic din învățământul preuniversitar: art. 5 lit. a) (i), (ii) și (iii)⁹;
- Ordinul nr. 4742/2016 pentru aprobarea Statutului elevului, art. 6 (2)¹⁰
- Ordinul nr. 6235/2023 pentru aprobarea Procedurii privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolărilor/preșcolărilor/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar.
- Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului – Republicată.

²Art. 52 (2) În cadrul procesului instructiv-educativ, copilul are dreptul de a fi tratat cu respect de către cadrele didactice, personalul didactic auxiliar și cel administrativ și de a fi informat asupra drepturilor sale, precum și asupra modalităților de exercitare a acestora. Pedepsele corporale sau alte tratamente degradante în cadrul procesului instructiv-educativ sunt interzise.

(2¹) Copiii, părinții, cadrele didactice, personalul didactic auxiliar și cel administrativ au obligația de a menține un climat pozitiv și incluziv în orice unitate de învățământ, care să permită tuturor copiilor să fie respectați și acceptați.

(2²) Conducerea fiecărei unități de învățământ are **obligația de a include în regulamentul de ordine interioară** mecanisme de prevenire a comportamentelor prevăzute la alin. (1) lit. h).

(4) Cadrele didactice au obligația de a referi centrelor județene de resurse și asistență educațională/Centrului Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională cazurile de abuz, neglijare, exploatare și orice altă formă de violență asupra copilului și de a semnala serviciului public de asistență socială sau, după caz, direcției generale de asistență socială și protecția copilului, aceste cazuri.

³ art. 89 (1) Copilul are dreptul de a fi protejat împotriva abuzului, neglijării, exploatării, traficului, migrației ilegale, răpirii, violenței, pornografiei prin internet, precum și a oricăror forme de violență, indiferent de mediul în care acesta se află: familie, **instituții de învățământ**, medicale, de protecție, medii de cercetare a infracțiunilor și de reabilitare/detenție, internet, mass-media, locuri de muncă, medii sportive, comunitate etc. (3) Angajații instituțiilor publice sau private care, prin natura profesiei, intră în contact cu copilul și au suspiciuni asupra unui posibil caz de abuz, neglijare sau rele tratamente **au obligația de a sesiza de urgență direcția generală de asistență socială și protecția copilului**;

⁴ Art.39(6) Personalul din învățământul preuniversitar are **obligația de a veghea la siguranța copiilor/elevilor, pe parcursul desfășurării programului școlar și a activităților școlare, extracurriculare/extrascolare**.

⁵ Art. 68 Profesorul diriginte are următoarele atribuții: 4. Informează: e) părinții sau reprezentanții legali despre situația școlară, comportamentul elevilor, frecvența acestora la ore, informarea se realizează în cadrul întâlnirilor cu părinții sau reprezentanții legali, precum și în scris, ori de câte ori este nevoie;

⁶ Art. 163 Se interzice oricăror persoane agresarea fizică, psihică, verbală etc. a copiilor/elevilor și a personalului unității de învățământ

⁷ Unitatea de învățământ se obligă: lit. f) să sesizeze, la nevoie, instituțiile publice de asistență socială/educațională specializată, direcția generală de asistență socială și protecția copilului în legătură cu aspecte care afectează demnitatea, integritatea fizică și psihică a elevului/copilului; lit j) să desfășoare în unitatea de învățământ activități care respectă normele de moralitate și **nu pun în niciun moment în pericol sănătatea și integritatea fizică sau psihică a copiilor/elevilor**, respectiv a personalului unității de învățământ.

⁸ Art. 65 alin 7) Conducerea unităților de învățământ are **obligația să sesizeze cazurile de violență asupra copilului la numărul național 119 și să colaboreze cu direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului pentru managementul acestora, în interesul superior al copilului.**

⁹ Art. 5 În relațiile cu beneficiarii direcției ai educației, personalul didactic are obligația de a cunoaște, de a respecta și de a aplica norme de conduită prin care se asigură:

a) ocrotirea sănătății fizice, psihice și morale a beneficiarilor direcției ai educației prin: (i) supravegherea atât pe parcursul activităților desfășurate în unitatea de învățământ, cât și în cadrul celor organizate de unitatea de învățământ în afara acesteia, (ii) interzicerea agresunilor verbale, fizice și a tratamentelor umilitoare asupra beneficiarilor direcției ai educației, (iii) protecția fiecărui beneficiar direct al educației, prin sesizarea oricărei forme de violență verbală sau fizică exercitate asupra acestuia, a oricărei forme de discriminare, abuz, neglijență sau de exploatare a acestuia, în conformitate cu prevederile Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

¹⁰ art. 6 (2) Elevii au dreptul la respectarea imaginii, demnității și personalității proprii.

- Constituția României, republicată.

Mediul școlar și sistemul educațional poate și trebuie să pună în aplicare, având în vedere sfera de influență socială, toate oportunitățile de prevenire a violenței, deținând atât cadru legal necesar cât și resurse profesionale și organizaționale necesare, cu scopul clar de a transmite tuturor mesajul de "toleranță zero față de violență". Astfel, este importantă sensibilizarea și instruirea personalului didactic/didactic auxiliar și nedidactic în vederea dezvoltării competențelor de comunicare și relaționare pozitivă cu elevii unităților de învățământ și nu în ultimul rând cunoașterii și aplicării prevederilor legale și a obligațiilor legale în situațiile în care au cunoștință de cazuri de violență asupra copiilor.

De asemenea trebuie implicați și elevii în procesul de prevenire și combatere a violenței în mediul școlar, prin instruirea acestora cu privire la acțiunile care urmează să fie întreprinse de fiecare dacă când sunt martorii unor evenimente ce presupun violență.

Astfel, Legea nr. 272/2004 vine și stipulează clar faptul că, copiii au dreptul la protecție și asistență în realizarea și exercitarea deplină a drepturilor lor, iar orice acțiune care vizează un minor trebuie să se facă cu respectarea demnității copilului, ascultarea opiniei copilului și luarea în considerare a acesteia, ținând cont de vârsta și de gradul său de maturitate și nu în ultimul rând celeritate în luarea oricărei decizii cu privire la copil.

Mai mult decât atât, orice persoană care, prin natura profesiei sau ocupației sale, lucrează direct cu un copil și are suspiciuni în legătură cu existența unei situații de abuz sau **de neglijare a acestuia este obligată să sesizeze serviciul public de asistență socială sau direcția generală de asistență socială și protecția copilului în a cărei rază teritorială a fost identificat cazul respectiv.**

Revenind la cazul elevilor din cadrul Școlii gimnaziale Românași, analizând datele comunicate de către instituțiile sesizate s-a constatat că unitatea de învățământ nu a raportat cazul de violență nici prin numărul unic 119 și nici în scris, către DGASPC Sălaj, deși, faptele săvârșite de cei doi minori au presupus loviri și alte violențe. Astfel, din răspunsurile transmise de autorități rezultă că, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sălaj a fost cea care a contactat școala, după incident, cu privire la violența fizică dintre cei doi elevi din clasa a IV-a și nu invers cum prevede cadrul legal incident.

Inspectoratul de Poliție Județean Sălaj a cercetat "in rem" faptele de loviri și alte violențe, ca urmare a plângerilor depuse de către părinții celor doi elevi implicați, organele de cercetare propunând clasarea dosarelor penale datorită minorității făptuitorilor, cauză de neimputabilitate a faptelor.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sălaj va dispune analizarea cazului în Comisia pentru protecția copilului, în vederea stabilirii măsurii de supraveghere specializată pentru minorii care săvârșesc fapte penale însă nu răspund penal.

Față de dispozițiile legale de mai sus, în temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României și ale art. 15 și art. 24 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul

Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice. Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

1. **Directorul unității de învățământ**, în exercitarea prerogativelor conferite de prevederile legale în vigoare, va dispune măsurile necesare pentru:

a) Instruirea personalului de specialitate cu privire la obligațiile ce decurg din aplicarea Legii nr. 272/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și din cele reglementate de Ordinul nr. 4183/2022, Legea nr. 198/2023 și Ordinul 6235/2023, cu precădere a celor referitoare la obligația de a sesiza Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, de fiecare dată când un minor face obiectul cercetărilor penale, în cazuri de violență sau când există suspiciune de abuz, violență sau neglijare a acestuia;

b) Menținerea unei colaborări eficiente cu serviciul de asistență socială din cadrul primăriei comunei Românași și raportarea în timp util către aceștia a elevilor care se află în posibile situații de risc.

c) Prelucrarea, în rândul elevilor, a prevederilor legale și a obligațiilor ce decurg din Ordinul nr. 4742/2016 pentru aprobarea Statutului elevului și Ordinul nr. 6235/2023 pentru aprobarea Procedurii privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolărilor/preșcolărilor/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar.

2. Directorul Școlii Gimnaziale nr. 1 Românași, județul Sălaj, va informa Avocatul Poporului – Biroul teritorial Cluj Napoca, în termen de 30 de zile, cu privire la însușirea Recomandării și cu privire la măsurile dispuse, pe adresa de e-mail: avpcluj@avp.ro sau prin poșta, la adresa: Cluj Napoca, str. Moșilor nr.18, județul Cluj.

Cu deosebită considerație.

AVOCATUL POPORULUI

Renate Weber